

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., două la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisii cu post'a în lăuntrul monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Orice inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se pota face in modulu celu mai usor'u priu assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 97.

Sibiu, 2/14 Decembre 1878.

Anulu I.

Romani'a si Russi'a.

I. Nu este celu de antaiu si nu va fi nici acelu lin urma studiu, care se face astadi asupra relatiunilor vechi si noue dintre Russi'a si Romani'a, relatiuni care datéda mai virtosu dela Petru celu mare tiarulu Russiei, dela Dim. Cantemiru si Constantinu Brancoveanu, Domni ai principatelor romanesci. Dara ori-cátu au fostu studiate acelea raporturi, ele nici pâna in dio'a de astadi nu sunt cunoscute de ajunsu, necum de publiculu Europei, lara nici chiaru de marea majoritate a publiculu nostru romanescu, ba nici de cătra diplomatii cei ce trecu de atotu-sciutori. Preste acésta, opiniunile asupra faptelor complinite de inaintea ochiloru nostrii sau ai parintiloru nostrii, differu chiaru la partea cea competente a publiculu nostru romanescu. Omenii sunt adesea fórte aplecati a generalisa binele sau reulu ce l'a facutu cineva persóneloru particulare. „Ba dieu bunu sunt muscalii, că de câte-ori au venitu ei in tiera, noi „negustorii“ unu castigatu totudeauna bani frumosi, că ei cheluescu mai multu de cătu nemtii cei calici si decátu ingurii cei falosi cu pungile góle.“ — „Bunu sunt muscalii, că ei au scosu pe turci din tiera, că se nu ne mai spendiure pe la tóte respantiile si trefatorile, se nu ne mai ia nevetele, fetele, caii din namu, boii din jugu, se nu le mai platimu taxa pentru tocitulu dintiloru pe mancarea nóstra.“ „Bunu sunt muscalii, că daca nu era ei aci aprópe, ne-ar'u fi luat de multu acei nemti austriaci cu rundla verde in caciula si ne-ar'u fi facutu papistasi cu forti'a; éra muscalulu saraculu este „pravoslavnicu“ că si noi, isi face cruce că noi, se cununa in fetele nóstre totu cá la noi.“

Dara facia cu acelu limbagiu de „negustorii“, le speculanti si arendasi, ómenii cu sciintia si barbatii de statu instruiti si informati din fundamentu in istori'a si in tóte afacerile patriei, ómeni carii in inaintea ochiloru esperienti'a si traditiunile cele mai pretióse a le parintiloru si strabuniloru, au tratatulu multu mai afundu in secretele dinastiei si cabinetului, cá si in aspiratiunile generali ale poporulu russescu, decátu se alunece a judeca aptele Russiei numai dupa cum se presenta ele ochiloru inpainginati ai multimei, ai glóteloru, a caroru grija cea mai mare este pana de tóte lilele, inavutirea si apoi luxulu, éra nu politic'a, nu viitoriulu patriei si alu natiunei. Ori-cátu se ia inse devotatu patriei si natiunei sale, si ori-cátu vine sau reu ar'u fi avut sau ar'u avea patri'a dela vecinii sei, datori'a publicistului, a chronicariului si istoricului este a se ingradi cătu se póte mai bine, cá se nu judece in afaceri publice, preumunici in cele private, condusu de ura si de nformatiuni false, ci pe temeiulu documenteloru autentice si alu faptelor complinite.

Manecandu din acestu punctu-de vedere, noi in Nrii 27, 28, 29, 30, 31 ai „Observatoriulu“ publicaramu unu studiu despre relatiunile politice ale Romaniei cu Russi'a, dupace mai inainte de aceea, adeca pe la inceputulu anului, in Nrii 7—8 remiseramu altulu, „Dunarea si Gurile sale.“ De atunci evenimentele au inaintatu si multe din emerile nóstre se adevérira, asia si unele sperantie se implinira. Din tóte inse ceea ce ne-a surprinsu nai multu a fostu, candu „Pester Lloyd“, organulu comitelui Andrassy, a declarat susu si tare, că romanii sunt nisce ómeni nerusinati, daca preindu cá Basarabi'a se remana in posesiunea loru, căci acea provincia nu a fostu niciodata tiera romanescă, nu este nici astadi, fiindu-că acolo elementulu romanescu se afla in minoritate prea ne-nsemnata, camu cá armenii si cá tiganii. Acestea s'au cititu negru pe albu intr'unu articlu primu din „P. Lloyd“. Din acea di a potutu se scia oricine, care va fi decisiunea congresului europeanu despre Basarabi'a, si se póte afirma pentru astadata cu totu dreptulu, că nu Russi'a rupse Basarabi'a din corpu Romaniei, ci o au ruptu si sfásiatu puterile mari europene in unanimitate si óra opozitiune din partea cabinetulu austro-ungurescu, de si acesta vedea prea bine, că domni'a,

sau fia numai condominiulu Russiei la Gurile Dunarei, póte se aiba urmarile cele mai funeste, atátu national-economic, cătu si pure politicu pentru monarhi'a austro-unguresca. In adevéru, e preste putintia, că in acea decisiune a congresului se nu stea ascunse nesce cugete rezervate, planuri ascunse, ingrecate de mari evenimente in viitoriu.

Intre acelea impregiurari, pe candu fia-care fiu adevératu alu patriei se credea obligatu a'i veni in ajutoriu densei, gubernulu si corpuriloru legislative, doi barbati de statu, ambii descendentii din familii de domnitori, senatori ambii dintre cei eminenti, ministrii de repetite-ori, insarcinati cu missiuni mari si grele, avendu connexiuni fórte importante in Berlinu, Constantinopole, Londra, Parisu, cunoscatóri aprigi ai planuriloru Russiei, compusera fiacare câte unu memorialu, unulu in limb'a francesă, altulu in cea germană, cu scopu de a informa si pre cei mai ignoranti barbati de statu si publicisti europeni (căci si intre aceia se afla destui ignoranti). Cu unu exemplariu din memorialulu germanu ni se facu si noue onóre de cătra insusi dn. auctoru, éra noi ne tinemu de cea mai placuta datoriu a reproduce din trensulu, pre cătu ne permite angustulu nostru spatiu, celu pucinu ideile si informatiunile cele mai pregnante, din care multe voru avea valóre pentru totu viitoriulu, pre cătu Romani'a va fi vecina limitrofa cu Russi'a. Titulu acelu Memorialu este:

Rumänien und der Vertrag von San Stefano. Von einem rumänischen Senator. Mit einem Anhang, enthaltend die russisch-türkischen Verträge seit 1700, die russisch-rumänische Convention und die russischen Proclamationen vom April 1877. Wien 1878. Commissionsverlag von Gerold et Comp. Stefansplatz.

Appendicele de care e vorb'a in titlu, coprinde 29 estrase din conventiuni, tractate, circularie, proclamatiuni, incependu dela conventiunea din 13 Iuliu 1700 si tractatulu dela Prutu din 10 Iuliu 1711, celu de Constantinopole din 5 Nov. 1720, celu dela Belgradu din 18 Sept. 1739, celu dela satulu Cucu-Cainargé din 10 Iuliu 1774, celu de Iassi 1792, Bucuresci 1812, Achermanu 1826, Adrianopole (doue) 1829, Hunchiar-Iskelessi 1833, Petersburg 1834, Balta-Liman 1846 et 1849, pâna la celu de St. Stefano din Martiu 1877.

Pe titlu aflamu că motto patru sententie de mare valóre, una dela ducele de Wellington pronuntiată cătra ambasadorulu russescu principe Lieven, éra trei dela barbatii de statu russi, Kutusoff, Nesselrode, Goriacoff, tóte trei adevérate sarcasme si insulte brutali, aruncate in faci'a natiunei romane. Cu acestea vomu incepe si continua escriptele nóstre din citatulu memorialu. (Va urmá.)

Discursulu deputatulu Parteniu Cosma, ténutu in siedinti'a camerei Ungariei la 25 Novembre c. n. 1878.

(Urmare.)

Eu inse Dloru! vasulu plinu de pulbere de pusca nu-'lu tienu bunu de parafugeru, eu nu voi de vecinu pe unulu, a carui casa in totu momentulu este amenintiată cu aprindere. Referentiele de acolo ori cătu s'au afirmatu aici contrariulu — nu se mai potu sustiené, dar fiindu ca sunt nereformabile, nici nu trebuie se se sustiena. Deci repetu, ca nici odata n'asiu legá sórtea patriei mele de a unui asemené statu; unui statu civilisatu, care numai cătu de cătu tiene la reputatiunea sa morala, nu 'i este permis se faca asia ceva.

Eu privescu Orientulu de proprietatea popóreloru de acolo, si pe nime altulu nu tienu indreptatitu a primi ereditatea Turciei, decátu pe popórele ce o locuescu.

Eu asiu fi doritu si dorescu, că dupa inevitabil'a dissolvare a imperiulu turcescu, se se constituisca in loculu lui, dupa individualitatea nationala a popóreloru din Orientu, mai multe staturi mici, independente, provédute cu tóte atributele de esistencia si asiediate sub

garanti'a colectiva a Europei. Si nu m'asiu teme ca staturile acelea, chiaru de aru si fi unulu-doue slave intr'insele, aru deveni unelte Russiei, séu aru gravitá spre ea, periclitandu-si prin aceea libertatea si independintia, pentru-că fericirea unui statu nu sta in marimea teritoriulu, ci in libertatea lui; prin urmare unu statu de si micu, déca-si póte desvóltá institutiunile conformu datineloru si intereselor sale, nici-odata nu-si va sacrificá independintia si libertatea sa numai ca se se póta contopi si perde in altulu mai mare, ci din contra, le va apera cu tóta resolutiunea.

Ve marturisescu sinceru, ca pentru asigurarea simpathiei si aliantiei acestoru popóre eu asiu fi doritu cá noi se nu lasamu Russiei glori'a eliberareii loru, ci se li-o esoperamu noi; insa acésta gresiéla nu e de acuma, ci este de unu datu mai vechiu, si déca nu se mai pote corege, celu pucinu se fimu nesuitu a alterá reulu pe cătu se poté, si pe viitoru a ne asigura gratitudinea si increderea popóreloru din Orientu; — gubernulu nostru de esterne inisa, dupa modest'a mea parere, a urmatu chiaru contrariulu. Căci se insiéla fórte acela, care cugeta ca locuitorii provinciiloru ocupate voru privi in noi pe eliberatorii loru, si ca ei atunci candu cugetau ca scapa pe vecie de unu tiranu fara competu, sunt bucurosi a deveni supusi altei stapaniri, de si mai unane, dar care in fine totu nu le va dá libertatea pentru care de secolu se lupta.

De altmintrea primirea ce o intimpinaramu la densii este destula dovada despre simtiemintele loru.

On. casa! n'amu ce face, dar eu asia vedu, si din rezultate sum necessitatu a deduce, ca noi facemu o politica de totu neinsemnata, o politica numai de adi pe mane.

Eu asia credu Dloru! ca déca gubernulu nostru inca si astadi afla de lipsa a acuirá patriei nóstre noue provincii cu elemente eterogene, nu tiene contu de spiritulu tempulu, nu vrea se pricepa, că a trecutú dejá tempulu intemeierei statelor de mosaicu, ca astadi numai principiulu de nationalitate are putere de a construi si a desfiintia state, si in contra poterei destructóre a principiulu de nationalitate, numai aliantie sincere, basate pe interese comune potu salvá de nimicire pe natiunile mai mici.

Déca gubernulu nostru ar fi condusu de o politica mai inalta, de adevérata politica a viitoriulu, nu pricepu pentru ce nu lucra in acea directiune, cá se facemu posibilu celu pucinu aliantia sincera a aceloru popóre, cari mai tare sunt espuse undeloru panslavismulu?!

Mai alesu doue elemente sunt aici dela natura avisate unulu la altulu, care numai impreuna potu esista si eventualmente impreuna voru succumbe — acestea sunt: magiarii si romanii.

Decum-va gubernulu nostru era petrunsu de acestu adevéru, trebuiá se observe cu totulu alta atitudine in cestiunea Basarabiei, si inca cu atátu mai vertosu, ca cestiunea nu era numai romana, ci si ungara; dar precum amu vedutu, nici macaru atátu n'a facutu pentru vecin'a Romania, cătu a facutu gubernulu indepartatei Anglie.

Nu am asteptatu eu, cá gubernulu nostru, dupa ce a vedutu ca celelalte poteri mari au abandonatu Romani'a si nu se espunu pentru drepturile celu mai slabu fatia de celu putinte — singuru se declare resbelu Russiei, dar celu pucinu atátu cu dreptu cuventu a potutu pretinde ori care, ca in contra unei procederi atátu de perfide cum a fostu a Russiei fatia de aliatulu seu, in contra violentiei lipsite de ori ce basa morala, se fia protestatu cum a protestatu reprezentantele Angliei, se fia nesuitu a-si manifestá simpathi'a ce o merita acea natiune, si prin acésta se puna bazele increderii si eventualei aliantie in viitoriu.

Durere inisa, ca nici macaru atát'a n'a facutu, de si nu credu se esiste unu omu seriosu cugetatoriu in tiera acésta, care se nu fia convinsu despre necessitatea unei aliantie sincere si durabile între Romani'a si Ungari'a in interesulu ambelor state.

Dupa acestea se 'mi fia permis a face câte-va reflecțiuni la unele puncte ale cuventarei de alaltaeri a dlui ministru-presiedinte.

Spre a justificá ocupatiunea, si spre a dovedi ca nici tractatele europene nu sunt suficianta basa, pentru-cá insasi Europ'a se le respectese — referitoriu la tratatulu de Parisu dice :

„Ca încátu s'au consideratu tractatulu de Parisu de tóte poterile europene atunci si chiaru atunci, de basa a regularei referintieloru din Orientu, cá se nu amintescu mai multe, dovedesce aceea, ca principatele Moldov'a si Valachi'a in contra dispositioniloru unui fórté momentosu punctu alu acelu tractatu s'au prefacutu in Romani'a.“

Si ce a doveditu d. ministru-presiedinte cu amintirea acestui faptu ?

Nimicu alta, decâtu, ca chiaru si inaltulu corpu diplomaticu, — aceia adeca, cari isi aróga dreptulu de a dispune in numele „Atotpotintelui D-dieu,“ — atunci candu intreprende mesuri nesuficiente, candu ignorésa dorintiele aceluor popóra, de a caroru sórte dispune, face astfelu de lucruri, de cari bunulu D-dieu alu dreptatii nici o scire nu are, lucruri cari nu potú contá la o viétia durabila.

Este adevératu ca tractatulu de Parisu a devenitu eludatu in acestu punctu cu multa desteritate, vin'a in sa o pórtá insusi congresulu, cá-ci dorintiei juste a respectiviloru, care totodata a fostu si interesu europénu — a satisfacutu si n'a satisfacutu.

Acele principate, cari niciodata n'au fostu supuse suveranitatii Portii otomane tunse si slabite dejá binisoru prin binevoitorii sei vecini — provocate fiindu au respunsu : ca ele numai asia isi potú implini missiunea européna, daca li se va concede unirea intr'unu principatu cu numele Romani'a.

La acésta intielépt'a diplomatia le-a respunsu cu aceea, ca le-a incuviintiatu numele de „Principate unite“, dar unirea totusi le-au denegat'o dispunendu, cá fie-care principatu se-si aléga pe domnitoriulu seu separatu de celalaltu, apoi pentru uniformitatea administratiunei interne le-a mai inpusu o forma de delegatiune comuna.

Aceste mesuri n'au multiamitu pre nime, n'au multiamitu o parte a acelora, cari le-au facutu, si cu atátu mai pucinu au multiamitu pe aceea, de a caroru sórte se tractá ; dar n'au potutu corespunde nici intereseloru Europei, pentru-cá n'au fostu apte a aduce pe acele doue principate in positiune de a'si implini chiamarea.

Principatele interesate n'au avutu ce face si deocamdata le-au primitu si asia ; candu au fostu se se puna in lucrare apoi, le-a executatu dupa liter'a tractatului, in sa astfelu, ca intielépt'a diplomatia a devenitu batuta. Au alesu ele separatu pe domnitori, dar au alesu totu pe aceeași persóna, si prin asta au implinitu liter'a tractatului, dar in esentia s'au implinitu dorintia lorú, cá-ci din asta s'a nascutu in urma unirea.

In urma au aflatu si diplomati'a ca s'a lucratu intieptiesce si nu i-a prea pasatu de pacalitura, cá-ci s'a convinsu ca pentru interesulu Europei este mai corespundietoriu asia, decâtu cum dispusesse congresulu.

Si óre Dloru ! avemu noi cauza de a ne cái de acésta fapta a Romaniloru ? Óre Romani'a vedendu-si realizate odata aspiratiunile sale — cum s'a folositu de positiunea sa pentru a'si poté implini chiamarea ?

Iata cum : S'a pusu la lucru cu tóta seriozitatea pentru a'si regulá trebile sale interne astfelu, cá se merite increderea si spriginulu Europei.

Si-a facutu o constitutiune democratica cu regimu intr'adeveru parlamentariu.

Cá odata pentru totudéuua se scape de inevitabilele frecari interne, produse prin intrigele numerosiloru pretendenti de tronú — si-a întemeiatu o dinasthia ereditara cu principe strainu.

A eliberatu pe tieranu si inca mai intieptiesce decâtu noi, cá-ci acolo s'a executatu legea din oficiu intr'unu anu de dile, dar la noi nici chiaru astadi dupa 30 ani dela promulgare, ea nu este preste totu executata.

Ni a premersu cu desfintiarea pedepsei trupesci, ba a desfintiatu de multu dejá si pedéps'a de mórté, ceea ce in parlamentulu nostru ca ocaziunea desbaterei asupra codicelui penalu s'a amintitu cu ironia, in sa ei n'au cauza de a'si regretá faptulu.

A introdusu casatori'a civila obligatóre, ceea ce noi nu cutesamu a face.

A secularisatu averile monastiresci, ceea ce noi nici preste unu secolu unu vomu cutesá a face si prin acésta a pusu pe ministeriulu de instructiune publica in positiunea de a infintia mai multe facultati si o multime de seole poporali, încátu adi in

Romani'a nu este nici unu catunu macaru, care se nu aiba celu pucinu o scóla.

In justitia in loculu legiloru vechi si a dreptulu consvetudinaru a introdusu codicele celu mai perfectu ; iar noi nici astadi n'avemu codicele civilu.

In procedura a introdusu oralitatea si immediatitatea, ceea ce noi nu cutesamu a face, ér in criminale institutiunea de jurati, pentru care noi ne declaramu a nu fi inca destulu de maturi.

S'au proviedutu tier'a cu cali ferate, si déca au avutu si ei pe Warringii lorú cá si noi, ei totusi au observatu insielatiunea mai de tempuriu decatu noi si au scapatu de ei mai cu pucine daune decatu noi.

Au infintiatu o multime de spitaluri, asiluri si alte institute escelente de binefacere.

Cu unu cuventu, in tempu scurtu au pusu base solide la toti acei factori, cari sunt in stare se ridice, civilisese si intarésca pe unu poporu remasu in deretu, nu din vin'a sa, ci din vitregitatea tempuriloru, si in tempulu celu scurtu de 20 ani au facutu unu progresu atatu de admirabilu, incatu unu asemenea nu este in stare se produca nici a natiune.

Afara de acestea cu diligintia de feru au lucratu pentru formarea puterii armate dupa sistemulu celu mai corespundietoru si au consolidatu finantiele astfelu, incatu au fostu in stare a purtá unu resbelu cumplitu cu escedente in budgetu.

Si candu a batutu óra pentru eluptarea independintiei patriei lorú, toti ca unulu au saritu inaintea redouteloru neespugnabile ale celu mai cumplitu si vitésu inamicu ; — ce e dreptu, insociti de surisulu curiosu si compatimitoru alu Europei, dar in curendu s'au reintorsu intempinati in calea lorú de triumfu de admirarea si stim'a Europei, pentru-ca au doveditu in modu eclatantu inaintea luméi, ca colo josu la Dunare exista unu poporu bravu si tineru, care-si cunósce chiamarea sa européna si este in stare a si-o si implini, unu poporu a carui aliantia póte fi pretiósá pentru ori si cine.

(Va urmá.)

Comitele Emanuil Pýchý si politic'a lui.

Toti ardeleni cunóschemu pe acestu barbatu de statu, cá-ci trai la noi cá comissariu regescu dela Maiu 1867 cátiva ani pana la stergerea totala a autonomiei acestui mare principatu. Poporulu nostru ii dicea Manole Voda, cá-si adusesse aminte cá si cum l'ar vedea prin o sita désa, de vechiulu vaivodatu alu acestei tieri. Esc. sa era deputatu alesu dela Clusiu si tinea la partid'a ministeriale, pe care in septeman'a trecuta o parasi impreuna cu alti barbati din cei mai de frunte, cá B. si L. Horvath, cá Wahrmann, Petru Mihali (fratele episcopului) s. a. Dara retrageri de acestea nu sunt ceva nou in viétia parlamentaria. Ceea ce aflamu noi mai interesantu, este scrisóra lui Manole Voda cátra primariulu din Clusiu si prin acesta cátra alegatori. Escel. sa descopere caus'a retrageri sale in termini bine respicati dicéndu, cá anexiunea Bosniei si a Hertiegovinei este cá decisa, cá inse consecenti'a aceleia va fi nesmintitu spargerea dualismului, si apoi incetarea dominatiunei elementulu magiaru preste nationalitati, ceea ce'lu amaresce fórté.*)

Curatu asia intielegu anexiunea nu numai diarele oppositionali cá „P. Napló“, ci chiaru cele ministeriale, cá „N. Hirlap“, „Kelet“, „M. Polgár“ dicéndu, cá dominatiunea lorú trebuie se incetédie prin anexiune. Atata gratia li se va face totusi, cá Bosni'a nu se va anexa immediatu la Ungari'a, ci la Croati'a, cu care si este limitrofa, éra Hertiegovin'a se va lipi de Dalmati'a. Atunci inse au se resara in laintrulu monarchiei alte doue staturi independente cá si Ungari'a, adeca Croati'a cu toti ceilalti slavi de prinregiuru, si Boemi'a la unu locu cu Moravi'a si Silesi'a. Asia din mésa cu doue pitióre se va face alt'a cu patru, póte si cu cincí, cá-ci Galiti'a nu va voi se remana mai inapoi. Tóte celelalte sunt frase ; situatiunea momentana este astadata clara. Nici acesta nu e lucru nou, este inse fórté necessariu, cá surdiloru se li se spuna mai desu.

Dela congresulu nationalu bisericescu alu Romaniloru gr.-or. din Ungari'a si Transilvani'a.

(Raportu speciale alu „Tel. Rom.“)

Siedinti'a XI, din 12/24 Octobre 1878.

(Urmare.)

Dep. Babesiu, inca tiene de superflua asternerea acteloru consistoriului spre intarire, ca-ci consistoriulu si-ar fi adusu odata influinti'a sa la valóre prin censurarea actului de alegere de catra protopopu, care este mandatariulu consistoriului. Primesce propunerea lui Zigre in partea ei prima, nu in sa si in partea ei din urma.

Presidentulu Metropolitu afla propunerea lui Zigre fórté la locu. Instituirea de parochi este unu actu fórté insemnatu, care cere o scrupulosá examinare. Scaunele protopresbiterale nu sunt inca asia organizate, in catu lucrarea lorú se nu aiba lipsa de supraveghiare. Supraveghiarea se face prin consistoriu. Episcopulu diecesanu in tóte afacerile trebuie se se folosésca de consiliulu ce-i este datu prin lege. Se nu se ignorese dar nici in casulu din cestiune forulu acela, pe care

*) „Magyar Polgár“ din 11 Dec.

statutulu organicu la creatu cu scopu de a controlá pre episcopu.

Dupa acésta declarare intimpinata de congresu cu vii aplause, vorbesce si Dr. Pacurariu in favorulu asternerei actului de alegere spre aprobare la consistoriu si dupa-ce in cuventulu seu din urma, dep. Zigre cé propunetoru isi apera inca odata propunerea sa, ea se supune la votu si se primesce cu majoritate insemnata.

§. 20 alu 1. se primesce cu o schimbare in partea din urma si anume : „se pedepsece pe cale disciplinara „si cu o amenda corespundictóre in favorulu caruiva „fondu.“

La aceeași alinea propune dep. Boiu aditamentulu ca dupa alegere se se faca intre parochu si comuna unu contractu formalu, in care se se precisese veniturile parochului.

Acésta propunere este combatuta de dep. Cosma Petricu, eppulu Metianu, si in urma propunetorum si-o retrage.

Al. 2 a acestui § se primesce cu amandamentulu presidiului : „Fiindu alegerea intarita si neobvenindu „nici o pedeca canonica, candidatulu se chirotonesce, etc. si cu adausulu la urma „tienendu in vedere dispo „sitiunile §. 8.“

La acésta alinea dep. Lengheru voiesce a se precisá si terminulu in care eppulu se fia datoru a chirotoni pre celu alesu de preotu. Anume densulu pretind unu maximum de 30 dile.

Presidiulu arata, ca cererea dep. Lengheru a fi nepracticabila, déca s'ar ridica la valóre de conclusu Trebuie se se lase eppulu tempu, se cunósca bine pr candidato, si a-si pune man'a preste elu cu graba estu opritu chiaru prin canóne.

Dep. Dr. Pecuraru crede, ca propunerea lui Lengheru nu involve nici o espresiune de neincredere catra archierei ; congresulu a pusu la tóte órecari termini, este dar numai consecentu, déca ii cere si aci Din cele amintite de presidiu, densulu (vorbitoriulu) n'a aflatu nimicu realu, ce l'ar induplecá a se abate dela parerea sa. Cu tóte aceste, nu voiesce se lege manil archiereului, dar nici se lase tóte la discretiunea lui pentru aceea propune a se dice : „indeplinite fiindu tóte „formele legale, celu alesu se se chirotonésca celu multu in 30 dile.

Presidiulu in urm'a provocarei dep. Pecuraru arata impracticabilitatea punerei de terminu.

De aceeași parere este si dep. Archimandritu Popoa ; ér dep. A. Popovici sprijinesce propunerea lui Lengheru.

Punendu-se la votu, congresulu respinge propunere lui Lengheru, primindu teostulu comisiunei, resp. alu proiectului.

Al. 3 a § 20 se propune a se primi neschimbata

Dep. Petricu propune din contra, a se sterg acésta alinea cu totulu, ca-ci ar fi nedreptu, cá unu teologu calificatu, care numai din lipsa mare a concursu la o parochia mai slaba, se fia acum silitu a petrece acolo 3 ani.

Dep. Dr. Pacuraru e pentru sustinerea aceste alinee, propune in sa o modificare de urmatoriulu cu prinsu :

„Celu odata alesu de parochu, in terminu de 3 „ani fara invoirea parochieniloru sei, nu póte concuru „la alta parochia ; trecédu terminulu de 3 ani, elu s „póte duce din acea parochia si fara invoirea comunei.

Dr. Ilarionu Puscariu sustiene teostulu comisiunei, ér Lengheru propunerea lui Pacuraru, p care o combate Petricu aparandu propunerea se Punendu-se la votu propunerea lui Pacuraru, se primesce prin majoritate de voturi.

§. 21, 22, 23, 24 la propunerea comisiunei s primescu neschimbati si cu adausulu la §. 24 alu 1 „sustinendu-se de altu-cum dispositiunile din §. 3. Alu 2 din §. 24 se sterge. §. 25 se primesce neschimbatu.

§. 25 Se primesce cu amandamentulu lui Ionasi in urmatoriulu chipu : „unde protopresbiterulu este totu „data si parochu localu, tóte drepturile parochulu primariu trecu la protopresbiteru“ etc.

Dupa acestu §. dep. cav. de Puscariu propune a se intercalá unu §. nou si anume : „§. 27. Consistoriulu eparchialu va dá instructiunile necesarie pentru „purtarea oficiulu de parochu.“

Dep. Hodosiu pentru uniformitate in intrég'á metropolia propune, cá acele instructiuni se le dea consistoriulu metropolitaniu. — Se primesce propunerea lui Puscariu cu amandamentulu lui Hodosiu.

§. 27 la propunerea dep. Hodosiu se primesce in urmatórea stilisare : „§. 28. Tóte dispositiunile „regulamentele contrarie acestui regulamentu esu di „valóre.“

In urma comisiunea prin raportorulu seu propune cá acestu regulamentu se se introduca in protocolu di litera in litera sub litera anumita.

Se primesce.

Pentru completarea intregului, dep. Hodosiu propune a se spune, candu acésta lege are se intre i vigóre.

Presidiulu reflecta la acésta, ca se voru lu dispositiunile necesarie, in data ce legea va fi primita i a 3-a cetire.

Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a procsima s anuncia pe mane la 9 óre. La ordine : continuarea c raporturile comisiuniloru.

Cu aceste siedinti'a se incheie la 2 1/2 óre d. pr.*

(Va urmá.)

*) Din acélesi cause care ne au constrinsu a intrerupe publicarea protocódeloru sesiunei trecute a Societati academicé, n vedemu necesitati a sistá si publicarea protocódeloru congresulu nationalu bisericescu gr.-or., dupa care publiculu cunoscédu dej conclusele meritorie, va avea ocaziune se se informese despre detaliuri din publicatiunile oficiósé, care speramu ca nu voru intardi multu de a apareca in forma de carte, dupa usulu observatu pana acuanu. Not'a Redactiunei.

Revista politica.

Dela Prag'a veni sensationala scire, ca principele de corona arhiducele Rudolf, din intemplantare s'ar fi puscatu in man'a stenga, cu o pusca de salonu. Ran'a ce si-o a causatu este de o lungime de $\frac{3}{4}$ policari. Buletinele sosite in urma ne spunu, ca augustulu pacientu se afla bine si ca au durmitu liniscitu. Se speramu, ca acestu incidentu regretabilu nu v'a avea nici o consecentia serioasa pentru sanetatea amabilei arhiduce si ca va putea petrece serbatorile Craciunului pe deplin reinsestosiatu, la Gödölö unde este asceptatu.

Diet'a ungrésca a renuntiatu la ori ce desbatere insipida asupra tractatului dela Berlinu, pe care l'au luat puru si simplu la cunoscentia, trecendu la ordinea dilei, inpacanduse cu logic'a fapteloru inplinite, pe care nu le ar mai putea redresa nici chiaru celu mai infuriatu potopu de cuventari academice asupra ocupatiunei deja realizata de si inca neterminata. Pentru comitele Andrassy este astadi de o inportantia cu totul secundara, deca mandatulu dela Berlinu si punerea lui in lucrare se va numi ocupatiune séu anecciune. Densulu si-au ajunsu scopulu si si-au inplinitu missiunea, deca compatriotii sei magiari voru primi consecentiele mandatului de ocupatiune si voru votá creditele necesare. Din purtarea dietei si a delegatiunei magiare, care asemenea celei nemtiesci va votá unu creditu de 20 milioane pentru coperirea speseloru curente ale ocupatiunei pe primele luni ale anului 1879, dupa ce cu tota opositiunea oratorica i votasera mai inainte de aceea bugetulu ministeriului de esterne si frumoasa suma de 500.000 fl. ale fondului de dispositiune, se vede ca comitele Andrassy a reusitu se ii capacitesc, ca numai deca i voru face pe voia, voru mai putea contá pe simpatie si concursulu aceluor cercuri inalte, cari dorescu cu ori ce pretiu anecccarea aceluor doue provincii si dela care depinde sórtea si viitoriulu intregi monarchii. Ungurii deci cedara si de astadata fortiei maiore si trebuira se capitulesc inaintea unui imperativu categoricu, care dispune de acelu farmecu iresistibilu cá se ii face se plútesca in contra vointiei si aspiratiuniloru ce ii animésa, tocmai pe si cu valurile acelu curentu, care mai curendu séu mai tardiu va fi Scil'a séu Carybd'a sistemului astadi domnitoru. Naufragiulu este inevitabilu si deca este ceva tristu pentru ungru, apoi aceea este inpregiurarea, ca tocmai comitele Andrassy si d. Coloman Tisza, conducetórii actuali ai statului dualisticu si in specialu alu natiunei magiare voru accelera catastrofa prin politic'a loru de fantasie si aventuroasa, ce sémana multu cu aceea de ingropatori, precum a fostu ea caracterisata de repetiteori de cátra barbatii cei mai seriosi si mai competenti ai ungriloru.

Intr'adeveru este tragicu si durerosu a vedea cum Nemesis si fatalismulu prin suflarea loru consumatóre usuca si vestejesce tóte fructele d'abea legate si tóte sperantiele sangvinice ce incoltisera indata dupa catastrofa dela Sadow'a, careia popórele monarchiei avura de a multumi introducerea actualului sistemu de guvernare, prin care elementulu germanu si celu magiaru se izolara prin o bariera arbitrara si artificioasa de celelalte nationalitati colocoitóre, care au acelési drepturi nealienabile si legitime la esistentia loru individuala cá si cele doue elemente astadi inca domnitóre. Dara maine póte, séu poimaine ele se voru convinge prin logic'a faptelor, despre adevverulu necontestabilu, ca acelu care nu respectésa drepturile celorlalti se lipsesc elu insusi de respectulu pe care ilu pretinde si ca prin terorisare brutala inca n'au ajunsu mare si puternicu nici unu poporu, ci din contra s'au slabitu si si-au precipitat total'a sa decadentia. Acesta este unu adevveru elementaru pe care tocmai natiunea magiara, care a suferitu atatu de multu, nu trebuia si nu i era permis a ilu pierde din vedere, fatia cu acele elemente de cari este legata prin suferintiele comune din trecut si la ajutorulu caror'a este avisata in lupt'a pentru esistentia fatia cu eminentulu pericolu care i amenintia pe magiari cá si pe cei ce nu apartieniu elementului slavicu. Caderea acestor'a va fi triumfulu panslavismului, care se prepara din respoteri pentru lupt'a decisiva. Pentru nemti cá si pentru ungru a sositu óra a unspredeceea. Gresielele si reulu comisu in acesti 10 ani fatali din urma este nereparabilu. Dara pentru de a ilu curm'a si ai paralisa consecentiele inca nu este prea tardiu. Va fi prea tardiu, candu Russi'a schimbata in statu constitutionalu, ceea ce nu este decatu numai o cestiune de tempu, va proclama si va decretá cruciad'a panslavismului pentru inmortentarea barbatului bolnavu si inpartirea remasitielor lui, care deja au si inceputu a se luá si dá de pomana mai-nainte de a i se fi cantatu lugubru „Requiescat in pace!“

Romani'a.

Patriotismulu femeiloru romane in tempulu resbelului.

Sub acestu titlu cetimu in „Romnulu“ din 25 Novembre urmatórele:

Ni se tramite urmatoriulu articulu, caruia ii damu cu placere locu in colónele nóstre, atragendu asupra'i atentiunea dlui ministru competente:

Resbelulu din urma, care a doveditu lumii viteji'a ostasiului romanu, ne-a oferitu, pe langa tóte relele si avantajiele lui, si ocaziunea de a cunoáse si aplaudá patriotismulu femeiei romane din tóte partile.

Catu ne simtiamu mangaiati vedindu ca, pe candu fiii tieiei isi faceau cu demnitate datori'a in lupta eroica pentru onórea natiunii, fiele intregi natiuni, demne urmasie ale strabunelor lor, alergau s'aduca obolulu lor pe altarulu patriei, dandu sprijinulu lor causei nationale.

Dómnelle romane si-au inplinitu cu demnitate si onóre datori'a ce le era inpusa prin numele ce pórtá, prin simtiemintele ce nutrescu, si nu numai cele din

Romani'a libera si independinte, ci si cele de dincolo de Carpati.

Acésta purtare a dómnelor romane merita deplina recunoscentia. Ea merita si indemnú; ca-cu e bine de a nutri aspiratiunile frumoase si nobile ale unei natiuni. Acésta, credemu, a fostu si scopulu crearii ordinului „Elisabet'a Dómn'a.“

Dómnelle romane din Austro-Ungaria, adica cele din Bucovina si Transilvania, au participatu cu zelu la ajutorarea ostasiloru romani raniti. Listeru ofrandelor tramise de comitetele aceluor dómnelle catre Crucea rosia din Romani'a, séu catre guvernulu romanu, s'au vediatu publicate prin diferitele foi romane.

Sta acum l' guvernulu d'a intrebuinta bine acésta institutiune a decoratiunei pentru dómnelle, a careia menire este, nu numai de a recompensa faptele eminente si patriotice ale dómnelor, ci si a dá pentru viitoru unu indemnulu astu felu de fapte vrednice de imitatu. Nu ne indoimu déru, ca guvernulu nu va trece cu vederea nici pe acele fice ale Romanimeii, care apartieniu altoru state si care au ingrijitu cá se nu lipsésca pe altarulu natiunii nici ofrandele Romaniloru transcarpatini.“ —

— Cestiunea jidaniloru s'au pusu in discussiunea Camerei deputatiloru pe cale indirecta, inainte de a se convocá Camerele de reviduire a Constitutiunei, pentru care era rezervata in prim'a linie acésta cestiune. Este vorba de emanciparea politica, prin urmare si de indigenatulu jidaniloru in Romani'a, prevediutu cá conditiune a independintiei si in tractatulu dela Berlinu. Despre indigenarea tuturor jidaniloru aflatori astadi in Romani'a nu póte fi nici vorba in sensulu nerationabilu in care se facuse in Ungari'a. Se voru indigená toti acei jidani, cari voru fi avendu conditiunile cerute de legi pentru crestini de ori-ce confesiune. Pre catu suntemu noi informati apoi chiar jidani nascuti si locuitorii in Romani'a sunt in contra indigenarii generale.

Lasamu deci se urmese proiectulu de lege de mai la vale prezentatu in sedinti'a din 24 Novembre st. v. a Camerei deputatiloru:

D. P. Gradisténu depune la biurou unu proiectu de lege, tindiendu la modificarea art. 8 din codicele civilu.

Éce propunerea pe care o face d. Gradisténu:

„Avendu in vedere, ca art. 8. c. civ., al. 1 si 2, recunosce veri-carui individuu nascutu in Romani'a din parinti straini dreptulu de a deveni Romanu prin simpla declaratiune in tempu de unu anu de la maioritate, destulu numai se nu fi fostu supusu unei protectiuni straine;

„Avendu in vedere, ca acésta dispositiune creésa in favórea strainului, nascutu in Romani'a, unu dreptu mai mare de catu ilu are Romanulu nascutu in afara de teritoriulu Romaniei, care nu póte dobandi exercitarea drepturiloru politice de catu in urm'a unui votu alu Corpuriloru legiuitóre, conformu art. 9 din Constitutiune;

„Considerandu, ca esceptiunea prevediuta de art. 8. c. civ., in favórea strainului, este astufelu nedrépta si contraria principiului constitutionalu, ca naturalisarea nu se póte dobandi de catu prin votulu Corpuriloru legiuitóre;

„Considerandu, ca singur'a esceptiune ce trebuie conservata in favórea strainului, nascutu pe pamentulu Romaniei, si care la maioritatea sa ar dori se devie Romanu, este scutirea de stagiulu cerutu de art. 16 c. civ.;

„Considerandu, ca acestu modu de naturalisare odata admisu, trebuie cá toti strainii se póta profitá de densulu fara distinctiune de ritu séu credintia religioasa, intru catu acésta restrictiune s'ar afla inscisa in codicele civilu; ca déru art. 9 c. civ. nu mai are cuventu de a fi; ca Camer'a, in limitele competintiei sale, e datóre se probece ca este animata de spiritulu de egalitate reclamatu de ideile moderne;

„Supt-semnatii propunemu:

„Proiectu de lege.

„Art. 8 c. civ., al. 1 si 2, se modifica cum urmésa: „Ori-ce individuu nascutu si crescutu in Romani'a „pana la maioritate si care nu se va fi bucuratu nici odata devre-o protectiune straina, va poté in cursulu „unui anu dupa maioritate fara altu stagiulu séu indeplinitu, nirea altoru conditiuni se reclame calitatea de romanu, „pe care inse nu o va poté dobandi de catu prin unu „votu alu Corpuriloru legiuitóre.

„Aliniatulu 3, de supt art. 8, va forná art. 9 c. „civ., éra art. 9 actualu este si remane abrogatu.“

„V. Maniu, P. Gradisténu, I. Agarici, N. Ionescu. Voci. Ceremu urgentia.

— Se pune la votu urgentia si se admite.

Hygien'a poporala.

Morbulu dyphtheritis.

(Urmare.)

Din simptomele febricitatiei se póte presupune, cá de si morbulu e numai localu, totusi are influentia asupra organismului intregu. Febricitatea, care de aci inainte remane cu pucina varietate — continua, se causésa prin infectarea sangelui cu materiele pyrogene din membran'a inflamata. Decurgerea morbulu de regula remane locala si forte arareori e impreunata cu albuminurie si paralisa. Deca dupa trecerea paroxismului de febricitate vomu cercá inghititóre si mandulele, vomu afla ca atatu membran'a, precum si tonsilele sunt forte rosie si inflata, din care cauza bolnavii se plangu de dorere insemnata in grumadiu, inghitu cu greu si de multe ori si voméda.

Pe mandule se ivescu nisce puncte albu-galbinie, cari sunt semnele formarei exudatului, de inflamatiune, carele in diu'a urmatóre se si vede in form'a

unui velu séu pelitia alba pe suprafaci'a manduleloru inflata. Esudatulu asediatu in substanti'a membranei se formésa din nimicirea celuleloru epitheliale ale membranei si din partile fibrinogene ale sangelui. Acestu esudatu mai tardiu se totu ingrosia si se latiesce atatu in juru pe partile vecine, precum si in intru membranei si in substanti'a manduleloru. A 3—5 di dupa erumperea morbulu, velulu de inflamatiune se afla estinsu si pe arculu inghititórei si pe palatulu móle alu gurei si tonsilele devinu totu mai inflata.

Intielegédu-se de sine, ca dupa cum cresce si se latiesce morbulu, asemenea se estinde si inflamatiunea, asia incatu nu numai tonsilele, ci si glandulele vecine, precum si cele salivali sunt forte tare inflata, asia incatu esteriorulu obradiului vine de totu diformatu, prin urmare inghitirea fluiditatiloru si a mancariloru se intempla cu mare greutate, si fiindu cá muschii arcului palatinu, din caus'a infiltratiunei devinu paralitici, nu sunt in stare a inchide cavulu nasului, de unde apoi urmésa ca bolnavii vorbescu pe nasu si mancarile forte adeseori vinu pe nári.

In unele casuri esudatulu dupa vr'o-câteva dile se despartiesce de catra membrana, remanendu apoi acésta mai de totu vindecata si incatu-va hyperemica.

De alte ori inse, de si s'a despartitu esudatulu, in loculu lui se formésa altulu. — In cele mai grele casuri atatu esudatulu precum si partile coperite de acestu morbu, se descompunu si trecu in putrediene (gangrena). — In asemene intemplari in jurulu bolnaviloru se simte unu mirosu forte greu si puturos.

Deca morbulu inca nu s'au localisatu, esudatulu se estinde mai tardiu si pe membran'a náriloru, candu apoi din aceste curge fluiditate in form'a puróieloru, care forte adeseori e mestecata cu sange. Asemenea se póte estinde si pe celelalte parti ale inghititórei si pe partea superióra a canalului de resuflare (larynx), ce se póte cunoáse din infiltratiune si esudatulu aflatoriu in membran'a din larynx, canalulu de respiratiune strimbanduse inpedeca resuflarea si intrarea aerului in plamani, prin urmare bolnavii din lips'a oxigeniului devinu cyanotici si innecanduse trecu din viétia. Atunci candu morbulu, respective esudatulu, remane localisatu numai pe partile inghititórei, candu acela se desfoliadia si febricitatea decede, morbulu trece immediatu in vindecare. Cu multu mai seriose sunt urmarile, candu esudatulu se reinnoesce si se latiesce pe membran'a gurei, a náriloru, si este cu deosebire periculosu candu ajunge in larynx. Afara de acésta forma adevverata de dyphtheritis, se afla inca doua forme spurie. Una, care se arata prin nesce puncte albe pe tonsille; alt'a care se ivesce in forma de catarrhu, cu febricitate, catarrhale si produce esudatu balosu cu puroi, séu in unele locuri amestecatu cu productulu fibrinogenu in form'a scameloru fine. Aceste doue specii sunt, cari in tempu de 2—3 dile de sine se vindeca, si pe cari unii medici, folosinduse de ocaziune — pentru cascigarea unui renume le dechiara de dyphtheritis in gradulu celu mai periculosu.

Cá complicatiune cu dyphtheritis, de multe ori e impreunata albuminuria, care se observa cu deosebire, candu domnesce morbulu esantematicu, scarlatin'a in modu epidemicu. Albuminuria se causésa in tempulu febricitatiei prin inpregnarea sangelui cu materii stricatióse, se póte cunoáse prin scaderea cantitatei urinului, care contine sange si cilindre de celulele epitheliale séu de celule fibrine.

Urmarele morbulu, care vinu dupa decurgerea lui sunt:

1. Anaemia sau lips'a de sange. Acésta se cunoáse pe aceea, cá bolnavulu e slabu, pelea preste totu devine palida, pulsulu slabu si iute, in vénele grumadiului se audu siuieraturi; resuflarea devine grea si rara, bolnavii isi pierdu consciéntia de sine si ametiescu.

2. Paralisa. Acésta se observa forte arareori si s'a descriu prin Trousseau si Maingault. Se observa in musculatur'a inghititórei, a ochiloru si a extremitatiloru. Paralisa musculaturei a palatului si a arcului inghititórei se cunoáse prin aceea, cá bolnavulu vorbesce pe nasu si o parte a mancariloru ese pe nári. — Facédu cercare interna prin apasarea limbei cu cód'a lingurei, vomu afla uvul'a mai lunga si asediatu pe dosulu limbei; la espressionea vocaleloru, palatulu móle si arcurile palatine nu se ridica in susu. Paralisa ochiloru se arata in accomodatie (vedere in departare, Hipermeropie); in larynx inse se arata prin tonulu slabu si regusitu. — Acooperirea cu epiglotis se intempla numai partialmente asia, incatu o parte din mancarile inghitite intrandu in canalulu de respiratiune

causésa numai decatu tuse. — Paralis'a extremitatoru e prevestita prin temperatur'a scadiuta si prin simtire timpita, care se incepe pe partea palmaria a musculaturei degeteloru, si mergendu de acolo in susu si pe antebraciu, se estinde si mai departe. — Acésta se pôte constata prin piscatur'a pelei cu ungiile degeteloru, séu prin inpusetura cu verfulu acului, facia cu care incercari bolnavii remanu nesimtori; apoi si prin miscarile mai fine, de esemplu inbumbarea si desbumbarea vestminteloru se intempla forte cu greu. Paralis'a extremitatoru inferioare se arata prin miscare slaba si amblare nesigura si cu frica. — Bolnavii coprinși de paralisa, fia ori si in ce gradu mare, se potu vindeca forte usioru. — Paralis'a de dyphtheritis dupa Bartels si Ziemsen e periferiale si se causédia prin productele inflamatiunei, cari isi arata prim'a influentia in nervii inghititoare, venindu apoi in atingere cu celelate ramuri de nervi prin circulatiunea sangelui.

Diagnos'a. Morbulu se pôte constata prin estensiunea lui epidemica si prin esudatulu afatu in forma de pelitia alba-sura pe membrana tonsileloru si a inghititoare. Se deosebesce de catra angina cruposa (sioparlaritia) prin aceea, ca acestu din urma domnesce mai multu sporadice si endemic, si se incepe in laringe cu tuse regusita si uscata, cu care ocaziune bolnavii scotu si bucati de esudatu in forma de pelitia subtire. Pe mandule nu se afla esudatu, séu de se si ivesce, acela urmédia mai tardiu, candu la dyphtheritis esudatulu se vede inca la inceputulu morbulu si dupa aceea se estinde si mai departe.

Prognosticulu dyphtheritisului. Din descriptiunea morbulu se vede, ca dyphtheritis nu este unu morbu absolutu mortale, si gravitatea lui pare a fi in raportu cu sporirea parasiteloru: candu acésta e mica, bolnavulu scapa; inse candu sporirea loru este considerabile, infectiunea este periculosa, si mortea provine din caus'a nadusiei cauzata prin imposibilitatea resuflarei, séu din lips'a nutrementulu, séu din caus'a slabitiunei, anaemiei, ori a vre-unei complicatiuni de larynge.

(Va urmá).

Sciri diverse.

— (Multumita publica. Subscribulu in numele corpului profesoralu precum si alu tinerimei studiose dela tóte institutele de invetiamentu din Blasiu, isi ia voia prin acésta a aduce cea mai intima multumita ilustrei inteligentiei romane din Sibiu, precum si corului alumnoloru seminariali din institutul andreianu pentru onórea aretata colegulu, respective profesorelui Teodoru Petrisioru cu ocaziunea inmortentarei lui din 7 Decembre st. n. a. c.

Blasiu, 10 Decembre 1878.

Dr. Alesandru Gram'a m., p., profesor.

— (Escel. Sa J. P. S. arhiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, precum ne spune „Telegr. romanu“ a plecatu in sér'a de 11 l. c. la B.-Pest'a.

— (Siedinti'a publica) a societatii de lectura „Andreiu Siaguna“ pe care o anuntiaseramu si noi in Nr. trecutulu inpreuna cu program'a constatatore din 8 numere se tienu in sér'a de 11 l. c. ce totudeodata era si preséa dilei onomastice a patronulu ei St. Andreiu intaiulu chematu. Deja inainte de 7 ore publiculu invitatu, constatoru din totu ce are mai destinsu si mai alesu societatea romana de aicea, atatu cu privire la seculu celu tare, catu si la celu frumosu, se adunase in sala cea mare a seminarulu, ce era decoratu frumosu si cu multu gustu. Precisu la 7 ore conducetoriulu societatii de lectura d. profesore seminarialu D. Comsi'a, deschise siedinti'a prin unu discursu con-

ceputu in termini bine alesi si bine pronuntiatu, pentru care fu aplaudatu cu bravo din partea numerosulu auditoru. Atatu declamatiunile, disertatiunea, precum si piesele de cantari executate cu multa precisiune au seceratu cele mai viie si incuragiatore aplaóse. Cuartetulu umoristicu-satiricu „Cisla“ de C. Golombiovski-Porumbescu, care a fostu executatu cu multa verva si prea bine interpretatu a facutu efectulu celu mai bunu. Tóte acestea au de a se multumi pe deoparte, diligetiei si bunei intielegeri ce domnesce intre bravii si intielegentii membrii ai societatii de lectura, precum si pe de alta parte laudabilelu zelu si inteligentiei conducerei a d.-loru D. Comsi'a si D. Cuntianu, profesorele de cantari si dirigintele corulu, alu caroru meritu nu pucinu ponderatoru a fostu de a fi probatu inca-odatu mai multu, atatu noue, catu si intregulu publicu, care a remasu forte multumitu prin cele oferite, ca junimea nóstra bine condusa este destulu de talentata si de diligenta, pentru cá se fia capabila a escelá in tóte intreprinderile sale. O proba destulu de elocenta pentru acestu adeveru, despre care in fine au inceputu a se convinge si adversarii elementulu romanu, a fostu si productiunea amintita, care nu lasá nemicu de doritu, considerandu modestulu ei cercu de activitate. Curagiu, perseverantia tenace si o incredere nealterabila in propriile sale fortie, acestea sunt armele pacínice prin care este chemata junimea romana, fia ea de ori ce profesiune, a invinge greutatile presentulu si a isi eluptá viitoriulu ei si alu natiunei intregi.

Se traiésca junimea romana brava si inteligenta. Viitoriulu este alu ei!

— (Necrologu). Ioanu Stoitia, parochu grec-catholicu, nascutu in 15 Augustu 1838 si preotitu la Martie 1859, dupa o viatia plina de activitate, astadi la 8 ore sér'a, fiindu inpartasitu cu cele sante, dupa unu morbu de 14 zile, au incetatulu din viatia.

Remasitiile pamentesci, s'au petrecutu spre repaosu eternu din casa propria in cimiteriulu gr.-cat. din locu in 10 Decembre la 12 ore.

Acésta trista si durerósa scire, subscriisii o aducu la cunoscentia rudeniiloru, amiciloru si cunoscutiloru repaosatulu.

Gurariulu, la 8 Decembre st. n. 1878.

Maria Stoitia nasc. Manciu, cá socia. Amalia si Ioanu Stoitia, ca fii.

Inmortentarea repaosatulu preotu Ioanu Stoitia s'a celebratu in 10 l. c. cu tóta solemnitatea in presentia unui publicu numerosu. Predic'a funebrala o a tienutu reverentia sa d. protopopu Ioanu V. Rusu. Repaosatulu a fostu unu preotu zelosu si activu. Elu a lucratu cu o diligenta neadormita pentru prosperarea binelui bisericeii si alu scólei si respective pentru promovarea culturai poporulu incredintiatu pastorescei sale ingrijiri.

Se i fia tierin'a usióra si memori'a bine-cuventata! — (Advocatu nou). Precum ni se scire din B.-Pest'a cu data de 11 l. c. d. Franciscu Hossu-Longinu a depusu cu succesu bunu, censur'a de advocatu, in 9 l. c. Noulu advocatu, caruia i dorimu o clientela catu de bogata si numeros'a precum aflamu isi va deschide cancelaria sa advocatuala in Dev'a.

— (Diphtheritis.) Precum scrie „Sieb.-deutsches Tageblatt“, morbulu acesta infricosiatu au eruptu si in comun'a Slamniculu unde grasésa in modu infricosiatu. Morbulu au eruptu in partea locuita de romani si de acolo s'au incinsu preste comun'a intréga. Precum se dice, in septaman'a trecuta se fi muritu 7 copii de sasu si 8 de romanu. Acestu morbu amenintia a deveni o calamitate publica si ar fi forte de doritu, cá organele competente se ia mesurire cele mai severe si cele mai rationabile pentru inblandirea acestei furie, care decimésa generatiunea cea cruda a poporatiunei tieriei, care si asia se rarese in destulu de multu prin alte calamitati si greutati, care o constrengu se se espatriese si se emigrese cu sutele si cu miile dincolo de Alpii transilvani.

— (Infanticidu). Unguróica Cizosi Anis a omoritu unu copilu alu ei, de trei luni, in grajdulu lui Marti Tabas din calea Victoriei, Nr. 222 si ajutata de o alta ungróica anume Chezis Rosi si de unu ungruru, la ingropatu la rondulu alu douilea de pe sioséua Chiselef, aprópe de padurea Banés'a.

Descoperindu-se faptulu, autórea crimei dinpreuna cu complicii ei au fostu arestati. „Romanulu“.

— (O moru.) Din Zám ni se scire urmatórele: In comun'a Banpatacu unu bietu crestinu romanu avendu unu procesu cu arendasiulu jidanu, pierdú procesulu, dara neavendu cu ce plati i se vendú pe cale executiva unu pamentu pe care ilu cumpara jidanulu. In diu'a candu iesi comisiunea subt conducerea d. Oprea din Dev'a, la fati'a locului pentru cá se indeplinésca formalitatile prescise de procedura, romanulu tocmai isi ará loculu. Inpartasindu-se cele petrecute si ca de aci incolo pamentulu pe care-lu ará numai era alu lui, ci alu creditorulu seu, atunci romanulu infuriatu scóse o pusca scurta, pe care o tienuse pana atuncea ascunsa subt vestmentulu seu, o puse la ochiul si o descarca asupra jidanulu, care la momentu si cadu mortu inaintea comisiunei. Criminalulu o lua dupa aceea pe picioru spre Dev'a. Pe drumu se intalni cu 5 gendarmi. La intrebarea lui, ca unde se ducu, acestia i spusera, ca se ducu se prindia pe romanulu, care au inpuscatu pe unu jidanu. „Apoi nu ve mai osteniti pana la Banpatacu, domniloru gindari“, le respunse romanasiulu, „ca acela sunt eu si eaca mergému la Dev'a cá se me aratu eu insumi la judecatorie.“

Se prea intielege, ca gendarmii ilu escortara la Dev'a unde i se va face si judecat'a.

— (Notitie literarie). In dilele din urma ni se mai tramise la redactiune:

— Raportulu anualu alu Societatii academice sociale literarie „Romani'a juna“ in Vien'a pe alu VIII anu administrativu.

— Statutul societatii economice romane „Prevederea“ din orasiulu Peatr'a. — Acésta societate, precum se dice in §. 2 alu statuteloru Art. 4, urmáresce scopulu laudabile:

a) Capitalisarea sumeloru depuse de asociati si a procenteloru ori castiguriloru atatu a rataloru lunare catu si a capitaluriloru depuse odata pentru tóta durat'a Societatiei;

b) Primirea depoziteloru banesci temporale de la acei ce aru avea incredere in acésta asociatiune in schimbulu unui profitu alu carui maximu va fi stabilitu;

c) Fructificarea capitalulu casei prin inprumuturi, scompturi, cumperari de efecte de ale statulu romanu, séu alte case de creditu recunoscute de Statu, precum si alte manipulari sigure si adicátore de profitu;

d) Assigurá si formá asociatoru depunatori si cu ratele lunare unu capitalu ce va resultá din depuneri si din profitele operatiuniloru in raportu cu sum'a ce depunu si tempulu.

— Die neuste Numer 49 der in Wien im zwölften Jahrgange erscheinenden Wechschrift „Der Osten“ (Organ der Slaven und Rumänen) weist folgenden Inhalt auf: Politische Uebersicht. — Zur Geschichte der orthodoxen Kirche in Siebenbürgen. II. (Schluss.) — Der Einzug des Kaisers Wilhelm in Berlin. — Der englische Krieg gegen Afghanistan. — Ausland. (Petersburg. Philippel. Nisch. Constantinopel. Washington). — Kleine Chronik. — Volkswirtschaftliches. (Die Wälder der Herzegowina. Regulierung der Save. Wiener Marktbericht Verlosungen). etc. etc.

„Der Osten“ kostet sammt der reich illustrierten Unterhaltungs-Beilage „Das Lesestübchen“ blos 1 fl. 50 kr. vierteljährig.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 12 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.56 1/2 cr.
Moneta de 20 franci	„ 9.32 1/2 „
Imperialu rusescu	„ 9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„ 57.60 „
Sovereignu englesi	„ 12.— „
Lira turóeca	„ 11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„ 100.— „

Nr. 1052/1878.

(54) 1—2

Concursu.

La scóla granitierésca din Cugiru lenga Orasthi'a e de a se conferi unu postu de invetitorésca cu salariu anualu de 300 fl. v. a. cortelu si lemne de focu.

Acelea competente romane, care dorescu a obtienea acestu postu, conformendu'si petitiunile loru cu documentele prescise de lege au a se adresá pana inclusive **28 Decembre a. c. st. n.** la „Comitetulu administrativu de fondulu scolasticu alu fostiloru granitieri din regimentulu romanu I din Sibiu.“

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurulu midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Wien'a, 7. dec. 1858.	Probata definitivu. Efecte excell. Resultatulu eminentu.	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificarii. Wien'a, 28 martie 1871.
--	--	---

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate partile intregulu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dincórsulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si efectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritiei, reumatismulu, ból'a englezésca, si a altoru bóle invecchite incurabili, ale raneloru, cari puióza ne'ncetatu, ale bóleloru genitáli si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in faéa, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate forte favorabili mai alesu in inflaturu de ficatu si de splina, cum si in greutati hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la acéa, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniola), 1 oct. 1872. On. Die! Mai am érasu trebuintia de vreo trei pachete din the'a dale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu excellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sange“ m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872. De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecátore „a theei dale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea

sanetáti mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepretiuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu s'mi tramite cu intórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilz.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872. Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner, Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puéinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscentia, fiindu preste potiintia a le publica dincórsu pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiesca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afóra pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se pôte trage numá din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depozitele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 doze, preparatu conformu instructiunei date de medicu dinpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limb'i consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiu la Frid. Thallmayer, comerciantu. Abrid: F. Tones & Comp. Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz, Dietrich & Fleischer.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu. Orastia: Carol Reckert, apotecariu. Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu. Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu. Brasiova: Ferd. Jekelius, apotecariu. Lechintia: Friedr. Scheint, apotecariu. Feldióra (langa Brasiova): Friedr. Folberth, apotecariu.

Ili'a, C. Höffing, apotecariu. Osiorheiu: Max Bucher. Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu. Baia mare: I. Horacek, apotecariu. Aiudu: August Binder, apotecariu. Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu. Romanu (Moldova): Josef Danffy, apotecariu. Sedióra: Iosef B. Teutsch, comerciantu. Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt. Huniadóra: Fried. Acker, apotecariu. Rosia: Ludw. Moldovan, apotecariu. Ocn'a (l. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu.

(23) 26